

Wyrok z dnia 24 marca 1999 r.

I PKN 638/98

Ocena winy pracownika stanowiącej przesłankę odpowiedzialności porządkowej (art. 108 KP) nie należy do ustaleń faktycznych.

Przewodniczący: SSN Walerian Sanetra, Sędziowie SN: Józef Iwulski (sprawozdawca), Jadwiga Skibińska-Adamowicz.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 24 marca 1999 r. sprawy z powództwa Tadeusza P. przeciwko Kopalni Węgla Brunatnego „T. w B. o uchylenie kary porządkowej, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 23 lipca 1998 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Powód Tadeusz P. wniósł o uchylenie zastosowanej wobec niego kary upomnienia. Pozwana Kopalnia Węgla Brunatnego „T.” w B. wniosła o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 17 października 1997 r. [... Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Zgorzelcu oddalił powództwo. Sąd Rejonowy ustalił, że powód jest zatrudniony w pozwanej Kopalni od 1972 r., ostatnio na stanowisku starszego konstruktora. W dniu 23 kwietnia 1997 r. bezpośredni przełożony powoda, Henryk C. wystąpił do kierownictwa zakładu o zastosowanie w stosunku do powoda kary upomnienia za niewykonanie polecenia służbowego. Powód miał złożyć przełożonemu ustne wyjaśnienia zawierające informacje o stanie realizacji trzech zleceń konstrukcyjnych z 1997 r. oraz wskazać przewidywany termin ich zakończenia. Tego polecenia powód nie wykonał. W związku z tym przełożony pod koniec pracy ponownie przypomniał powodowi, że oczekuje na wyjaśnienia, pozostawiając mu na piśmie wyszczególnione zlecenia. Powód nie udzielił w tej kwestii żadnej informacji i przedłożył przełożonemu jedynie plik wydruków komputerowych, które jego zdaniem stanowiły wystarczający doku-

ment odzwierciedlający stan realizacji zleceń. Pismem z dnia 29 kwietnia 1997 r. strona pozwana zawiadomiła powoda o zastosowaniu w stosunku do niego kary upomnienia. W dniu 10 maja 1997 r. powód wniósł sprzeciw od tej kary. Pismem z dnia 14 maja 1997 r. pracodawca wystąpił do organizacji związkowej NSZZ „Solidarność” o wyrażenie stanowiska co do wniesionego przez powoda sprzeciwu. Komisja zakładowa NSZZ „Solidarność” w dniu 15 maja 1997 r. uznała udzielenie kary za zasadne. Po rozpatrzeniu stanowiska organizacji związkowej strona pozwana w dniu 21 maja 1997 r. odrzuciła sprzeciw powoda.

Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo podlega oddaleniu, gdyż przy wymierzaniu kary upomnienia nie zostały naruszone przepisy Kodeksu pracy dotyczące odpowiedzialności porządkowej pracowników. Bezsporne jest w opinii Sądu Rejonowego, że obowiązkiem powoda było wykonanie polecenia służbowego wydanego przez jego przełożonego. Obowiązek ten wynika z art. 100 § 1 KP, jak również z zakresu obowiązków i zakresu czynności powoda.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu, wyrokiem z dnia 23 lipca 1998 r. [...] zmienił wyrok Sądu Rejonowego i uchylił udzieloną powodowi karę upomnienia. W ocenie Sądu drugiej instancji w postępowaniu przed pierwszą instancją nie zostały wyjaśnione wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności faktyczne, jak również wystąpiła sprzeczność między istotnymi ustaleniami Sądu Rejonowego a treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. W związku z tym Sąd Wojewódzki uzupełnił postępowanie dowodowe przez ponowne przesłuchanie bezpośredniego przełożonego powoda oraz samego powoda w charakterze strony. Sąd drugiej instancji ustalił, że powód po otrzymaniu od przełożonego w dniu 21 kwietnia 1997 r. polecenia poinformowania go o stanie realizacji trzech zleceń, tego samego dnia przekazał, iż jedno ze zleceń jest już wykonane, natomiast dwa pozostałe nie mają terminu realizacji. Jednocześnie przedłożył wydruk komputerowy o prowadzonych przez siebie wszystkich zleceniach, który następnie skorygował i ponownie przekazał przełożonemu. Pisemne informacje na temat zleceń powód złożył przełożonemu, na jego wyraźną prośbę w dniu 23 kwietnia 1997 r. Sąd Wojewódzki dał wiarę zeznaniom powoda, gdyż w jego opinii były one spójne, logiczne i zgadzały się z treścią wydruków komputerowych i z pisemnymi zleceniami. Pozostałe ustalenia dokonane przez Sąd pierwszej instancji Sąd Wojewódzki podzielił w pełni. Z poczynionych ustaleń faktycznych Sąd drugiej instancji wyprowadził wniosek, że powód wykonał polecenie przełożonego. W takich okolicznościach od-

padła podstawa udzielenia powodowi kary upomnienia. Ponadto Sąd drugiej instancji uznał, iż oceniając zachowanie powoda przy wykonywaniu polecenia przełożonego, nie można mu przypisać szczególnego zawinienia czy lekceważącego stosunku do swoich obowiązków.

Powyższy wyrok kasacją zaskarżyła strona pozwana, zarzucając mu naruszenie prawa procesowego, "a w szczególności art. 233 § 1 KPC przez zastosowanie przez Sąd II-gi dowolnej a nie swobodnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego". Na tej podstawie strona pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji, ewentualnie o uchylenie wyroku tego Sądu i wyroku Sądu pierwszej instancji. Strona pozwana w uzasadnieniu kasacji przedstawiła własną ocenę materiału dowodowego. W szczególności wywiodła, że powód nie udzielił swemu bezpośredniemu przełożonemu rzeczowej informacji o stanie zaawansowania prac. Zdaniem strony pozwanej "tajemnicą Sądu pozostanie", dlaczego wbrew przeprowadzonym dowodom z zeznań świadków uznał, iż powód wywiązał się z udzielenia rzeczowej informacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 393¹¹ KPC rozpoznanie kasacji następuje w jej granicach, wyznaczonych wskazanymi w niej podstawami, czyli zarzutami dotyczącymi naruszenia konkretnych przepisów prawa. Strona pozwana postawiła zaskarżonemu wyrokowi jedynie zarzut naruszenia prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 KPC. Pomijając już to, że Sąd drugiej instancji stosuje ten przepis tylko łącznie z art. 382 KPC (a zarzutu naruszenia tego przepisu brak), należy stwierdzić przede wszystkim, że strona pozwana nie rozróżnia ustaleń faktycznych od ich prawnej oceny. W istocie bowiem stawia Sądowi drugiej instancji zarzut, iż w zaskarżonym wyroku błędnie ocenił zachowanie powoda co do rzetelności wykonania polecenia przełożonego. Nie jest to zarzut dotyczący ustaleń faktycznych, a więc przebiegu zdarzeń, poszczególnych zachowań powoda, itd. W tym zakresie stan faktyczny został przez Sąd drugiej instancji ustalony prawidłowo, zgodnie z zasadami swobodnej oceny dowodów. Sąd wskazał na jakich dowodach się oparł, którym dowodom dał wiarę i jaką im przypisał moc dowodową. Podał też, na jakich dowodach oparł poczynione ustalenia. Wreszcie uwzględnił cały zebrany materiał dowodowy. Rozumowanie Sądu drugiej instancji w zakresie ustalenia stanu faktycznego nie jest dotknięte błędem w zakresie wniosko-

wania logicznego i uwzględnienia zasad doświadczenia życiowego. Zarzut naruszenia art. 233 § 1 w związku z art. 382 KPC jest więc niezasadny. Słusznie w tym stanie faktycznym Sąd drugiej instancji ocenił, że powodowi nie można zarzucić, iż nie wykonał polecenia przełożonego. Powód został ukarany za niewykonanie polecenia, a nie za jego niewłaściwe czy nierzetelne wykonanie. O tyle więc argumentacja dotycząca oceny należytego wykonania polecenia pozostawała poza zakresem oceny zasadności powództwa. Oczywiście granica między nienależytym wykonaniem polecenia a jego niewykonaniem jest nieostra. Jednakże jest to problem oceny prawnej ustalonego zachowania pracownika w aspekcie przypisania mu winy, która jest przesłanką odpowiedzialności pracownika (art. 108 KP). Nie jest to zagadnienie dotyczące ustaleń faktycznych i jego analiza nie mieści się w zakresie wyznaczonym wskazaną przez stronę pozwaną podstawą kasacyjną polegającą na naruszeniu art. 233 § 1 KPC.

Z tych względów na podstawie art. 393¹² KPC kasacja podlegała oddaleniu.

=====